

Înainte de etapa finală a celei de-a VI-a ediții

De vorbă
cu

**Constantin
Gheorghe**

*director al
Direcției culturii de masă
din Consiliul Culturii
și Educației Socialiste*

despre
competiția
valorilor
și a eficienței
educative

— Aflindu-ne în preajma etapei finale a celei de-a VI-a ediții a festivalului, v-am ruga să ne spuneți, mai întâi, ce a însemnat și ce înseamnă, în continuare, această grandioasă manifestare, pentru evoluția generală a mișcării artistice de amatori din România ?

— Datorat strălucitei inițiative a secretarului general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu și gândit de la început ca o amplă manifestare a muncii și creativității întregului popor, Festivalul național „Cîntarea României” a stimulat și stimulează continuu participarea liberă și conștientă a maselor, a tineretului, la crearea și recepțarea valorilor materiale și spirituale ale națiunii noastre.

Amploarea acestei manifestări este demonstrată de faptul că, dacă la prima ediție a festivalului, din anii 1976—1977,

erau prezente circa 100.000 de formații și cercuri artistice din toate mediile socio-profesionale și categoriile de vîrstă, în actuala ediție, la faza de masă, au participat peste 225.000 de formații și cercuri, cu peste 5.000.000 de membri.

— Se poate vorbi și de unele trăsături distinctive ale celei de-a VI-a ediții ?

— O privire de ansamblu asupra desfășurării etapei de masă a acestei ediții ne arată că, în mai mare măsură decît în anii trecuți, factorii organizatori de la nivel central și local au inițiat o serie de acțiuni politico-educative și cultural-artistice complexe, care au contribuit mai eficient la educarea maselor, a tineretului în spiritul concepției revoluționare a partidului, la cultivarea sentimentelor de dragoste pentru patrie, partid și popor, la mobilizarea tuturor energiilor creatoare ale națiunii pentru îndeplinirea sarcinilor reușite din Programul partidului.

Ne-am referi, în primul rînd, la amplele și complexe manifestări dedicate sărbătoririi a 65 de ani de la făurirea P.C.R. și împlinirii a 50 de ani de la procesul luptătorilor comuniști și antifasciști de la Brașov, celei de-a 42-a aniversări de la Revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, precum și la cele de dată recentă, dedicate zilei de 1 Mai și cinstirii eroilor neamului, într-o vie continuitate a tradițiilor noastre patriotice, revoluționare.

Sub genericul „65 de ani de luptă și realizări pe calea făuririi socialismului în România” au avut loc cicluri de manifestări care au cuprins expuneri, dezbateri, simpozioane, sesiuni de comunicări științifice, întâlniri cu activiști de partid și de stat, expoziții de carte, gale de filme, spectacole și concerte omagiale reflectînd aspecte ale tradițiilor de luptă ale poporului român pentru unitate, libertate și independență, ale mișcării muncitorești, revoluționare, subliniindu-se lupta dusă de Partidul Comunist Român pentru eliberare socială și națională, pentru făurirea socialismului. În acest cadru

s-a pus un accent deosebit pe popularizarea minunatelor realizări economico-sociale obținute de poporul nostru în construcția socialistă sub conducerea partidului, a mărețelor cîntări ale epocii pe care, cu mîndrie îndreptățită, o numim „Epoca Nicolae Ceaușescu”.

Etapa de masă a actualei ediții a Festivalului național „Cîntărea României”, pe care am parcurs-o, a fost marcată de numeroase realizări artistice, atît în domeniul creației, cît și al interpretării. Remarcăm, în acest sens, gama largă de spectacole, concerte, expoziții și gale de filme, pătrunse de un pronunțat mesaj patriotic, militant, umanist, o prezență tot mai activă pe scenele așezămintelor de cultură avînd-o teatrul politic, recitalurile de poezie patriotică, cîntecele patriotice, revoluționare, brigăzile artistice, teatrele populare și muncitorești, ansamblurile folclorice. La nivelul județelor s-au organizat numeroase manifestări de amploare, cu participarea formațiilor de la orașe și sate, sub formă de treceri în revistă, ștafete cultural-artistice sau dialoguri pe aceeași scenă la care a participat un numeros public.

— V-am ruga să numiți cîteva dintre aceste acțiuni.

— Cu sprijinul factorilor centrali organizatori ai festivalului, organisme și unitățile centrale din județe au inițiat, cum spuneam, manifestări artistice de tinută, întîlniri de creație și interpretare cu caracter județean și interjudețean, pe diverse genuri artistice. Am aminti, de pildă, ținînd seama de profilul revistei în care vor apărea aceste rînduri, întîlnirile de creație și interpretare teatrală ce au avut loc la Slănic Moldova și la Slănic Prahova, la Slatina, Călărași, Cluj-Napoca, Bistrița, Iași și București, cele ale brigăzilor artistice de la Tîrgoviște, Băilești, Bistrița, Vaslui, Tg. Jiu, București, Brăila, care au atras un marș număr de spectatori. Totodată, prin dezbaterile și colocviile organizate cu aceste ocazii, pe probleme de creație și interpretare, ele au prilejuit, pe lîngă un valoros schimb de experiență, și o reală posibilitate de acordare directă a sprijinului de specialitate din partea profesioniștilor prezenți aici, dramaturgi, regizori, actori, critici de teatru.

— Cum se prezintă, la această oră a bilanțului, teatrele populare și muncitorești ?

— În cadrul mișcării teatrale de amatori, după cum bine se știe, teatrele populare și muncitorești, în marea lor majoritate, și-au cîștigat un binemeritat prestigiu, devenind colective de referință pentru celelalte formații ale genului, multe dintre ele constituindu-se în adevărate studiouri ale artiștilor amatori. Ele sînt sprijinite în orientarea repertorială prin recomandările primite de la nivel central, de către comitele județene de cultură și educație socialistă, împreună cu consiliile județene ale sindicatelor, astfel încît repertoriul lor s-a dispună de o largă și diversă arie tematică, conferind totodată spectacolelor prezentate un profund caracter educativ, patriotic, revoluționar. Am vrea să subliniem că, în actuala stațiune, cele peste 90 de teatre populare și muncitorești prezintă nu mai puțin de 250 de titluri, aparținînd unui număr de 119 autori, marea majoritate a titlurilor constituind-o cele din dramaturgia română contemporană; 20 de titluri aparțin scriitorilor români clasici și celor dintre cele două războaie mondiale, iar 6 aparțin clasicilor literaturii universale sau autorilor contemporani din alte țări. Aceste 250 de lucrări dramatice, din care 170 sînt piese de teatru într-un act, iar 80, în mai multe acte, se constituie scenic în 277 de premiere și 143 de reluări.

Printre cele mai importante lucruri care s-au realizat, pe parcursul diverselor ediții și etape ale festivalului, au fost diversificarea și permanentizarea colaborării artiștilor profesioniști cu artiștii amatori. Aici s-ar putea da, desigur, nenumărate exemple de dramaturgi, regizori și actori profesioniști care sprijină activ mișcarea teatrală de amatori, așa cum o face de altfel, cu consecvență, și revista „Teatrul”, oferind — prin comentariile sale — prețioase îndrumări amatorilor, în perfecționarea măiestriei lor interpretative.

— Ce se întreprinde, în mod concret, pentru îndrumarea acestor formații ?

— Preocuparea pentru îndrumarea formațiilor teatrale de amatori, a teatrelor populare și muncitorești se materializează și prin consfătuirile periodice cu cadrele care răspund de activitatea acestora. Am putea aminti astfel ampla consfătuire de analiză a ediției precedente, ce a avut loc în luna iunie — anul trecut — la Slănic-Prahova, consfătuire care, prin modul în care s-a organizat și desfășurat (caracterul analitic al

Rep.

(continuare la p. 11)

luminează un vast orizont spiritual și îngaduie coborîrea în cele mai tainice abisuri sufletești. Autorul caută să ajungă la adevăr peregrinînd prin mit și prin istorie, discerne elementele de permanență ale cunoașterii omenești, știe să filtreze, din noianul izbînzilor și erorilor speciei, virtualitățile. Alte scrieri ale sale sînt consacrate unor teme direct legate de experiențele istoriei: luptei antifasciste a poporului român — **Covor oltenesc și Frunze care ard**; luptei pentru independență — **Iarna lupului cenușiu**.

Străbătută de un pătrunzător suflu patriotic, drama în două părți **Covor oltenesc** implică în acțiune atît oamenii cît și natura, cu alcătuirea lor inconfundabil românească. Personajele sînt angajate în conflict cu o dăruire care comunică un simțămînt al ireversibilului; ele sînt expresia capacității de a fi mai tari decît împrejurările potrivnice, manifestîndu-se acuzator prin însăși existența lor în raport cu antiumanismul fascismului. Se conturează astfel unul dintre chipurile spiritualității românești, cu care dramaturgul se identifică și cu care instaurează o comunicare artistică, acordîndu-i pregnanța unei impresionante realități.

În dramaturgia acestor peste patru decenii s-au înscris ca valori în domeniul dramaturgiei de inspirație istorică națională, alături de piesele citate, și operele altor scriitori preocupați cu precădere de învățămintele istoriei. Astfel, Paul Anghel a scris **Săptămîna patimilor**, „ipostază dramatică de veac eroic moldav“, căutînd să pătrundă în vreme miracolului existenței neamului românesc, în neclintire aici, la poarta Europei, „poartă de lemn“, cum spune unul dintre personaje, și tocmai de aceea întărită cu trupuri ale oamenilor acestor locuri; precum și **Viteazul**, „basorelief dramatic în șase tablouri“, a cărui figură centrală este Mihai Viteazul. Aceluiași erou, Mihnea Gheorghiu îi consacră piesa **Capul**, proiectîndu-i personalitatea pe firmamentul

istoriei universale — remarcabilă contribuție la integrarea geniului autohton în vastul circuit spiritual al umanității. În **Zodia Taurului**, aparținînd de asemenea lui Mihnea Gheorghiu, evoluează o altă personalitate care și-a marcat epoca — revoluționarul Tudor Vladimirescu.

Inspirat de mituri fundamentale românești și de istorie, Valeriu Anania s-a afirmat în dramaturgie prin poemul dramatic **Miorîța**; scrutînd cosmicul, integrînd existența individuală în neîntreruptul curs al firii, autorul realizează momente de intensă poezie. Lui Valeriu Anania i se datorează, de asemenea, **Mesterul Manole** și **Vino vreme, du-te vreme**, inspirate de mit, **Steaua Zimbrului** și **Greul pămîntului**, originale interpretări ale unor motive aflate la granița dintre legendă și faptul istoric.

La rîndu-i, Marin Sorescu descrie cu originalitate și îndrăzneală noi perspective modalității recursului la istorie, tratînd opera consacrată unui moment al trecutului ca pe un act de angajare în contemporaneitate. O face cu sagacitate, cu umor de sorgînte populară și, totodată, cu accente tragice, într-o formulă teatrală implicîndu-i atît pe actori cît și pe spectatori, ca o propunere de dialog adresată de un om inteligent altor oameni inteligenți. E de observat că în dramaturgia de inspirație istorică a lui Marin Sorescu ciocnirile sînt, înainte de toate, de natură să producă lumină. Principalele piese din această categorie, **Răceala** și **Atreia țeapă**, constituie un elogiu al iubirii înțelepte de viață și de țară, al inteligenței, întru totul superioare forței brutale, violenței, chiar dacă, prin firea lucrurilor, nu totdeauna învingătoare. Marin Sorescu este totodată autorul unor parabole dramatice ca **Iona**, **Paracliserul**, **Matca**, în care viziunea cosmică a poetului este turnată în sugestive metafore teatrale.

(continuare de la p. 4)

materialelor prezentate, susținerea unor spectacole demonstrative, spiritul critic și autocritic al debaterilor, intervențiile de înaltă ținută profesională ale specialiștilor invitați), s-a constituit într-o reală și eficientă acțiune metodică de îndrumare.

Evident, astfel de acțiuni de sprijin și îndrumare a mișcării teatrale de amatori, cu caracter județean sau interjudețean, au avut loc și în etapa de masă a actualii ediții a festivalului și au continuat și în perioada imediat următoare, tocmai pentru ca etapa finală în care intrăm să se desfășoare la un nivel calitativ supe-

rior, eliminîndu-se unele neajunsuri constatate în ceea ce privește conținutul și, mai ales, calitatea actului artistic. Acum avem în vedere, în mod special, permanentizarea activității de spectacol a tuturor formațiilor, creșterea exigenței la evaluarea nivelului interpretativ și de creație în etapa județeană, la spectacolele reprezentative ce se organizează în fiecare județ, astfel încît la etapa republicană să fie prezente acele formații și acei creatori care, într-adevăr, își vor merita cu prisosință titlul de laureați ai grandiosului Festival național „Cîntarea României“.